Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1080

2026 5 13

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2026/1080

2026 m. balandžio 21 d.

dėl Europos Tarybos pagrindų konvencijos dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės sudarymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį kartu su 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunkčiu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą [1],

kadangi:

(1) vadovaujantis Tarybos sprendimu (ES) 2024/2218 [2], 2024 m. rugsėjo 5 d. Europos Sąjungos vardu buvo pasirašyta Europos Tarybos pagrindų konvencija dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (toliau – Konvencija) su sąlyga, kad Konvencija bus sudaryta vėliau;

(2) Konvencijoje nustatomi bendrieji principai ir pareigos, kurių Konvencijos šalys turėtų laikytis, kad užtikrintų žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės apsaugą vykdant veiklą per dirbtinio intelekto (toliau – DI) sistemų gyvavimo ciklą;

(3) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 16 ir 114 straipsniais, priėmė Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1689 [3], kuriame išdėstytos iš esmės visišku suderinimu grindžiamos suderintos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas DI sistemų pateikimas rinkai, pradėjimas naudoti ir naudojimas Sąjungoje. Tos taisyklės yra tiesiogiai taikomos valstybėse narėse, nebent tame reglamente būtų aiškiai numatyta kitaip. Konvencija Sąjungoje turi būti įgyvendinama tik Reglamentu (ES) 2024/1689 ir, kai taikytina, kita atitinkama Sąjungos *acquis*;

(4) su nacionalinio saugumo interesų apsauga susijusi veikla, vykdoma per DI sistemų gyvavimo ciklą, į Konvencijos taikymo sritį nepatenka. Į Reglamento (ES) 2024/1689, kuris bus pagrindinis Sąjungos teisės aktas, kuriuo įgyvendinama Konvencija, taikymo sritį taip pat nepatenka DI sistemos, pateikiamos rinkai, pradedamos naudoti arba naudojamos su pakeitimais ar be jų tik nacionalinio saugumo tikslais, ir DI sistemų, Sąjungoje naudojamų tik tokiais tikslais, išvediniai, neatsižvelgiant į tą veiklą vykdančio subjekto rūšį. Be to, kiekviena valstybė narė išlieka išimtinai atsakinga už nacionalinį saugumą, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 4 straipsnio 2 dalyje. Dėl to Konvencija įsteigtos Šalių konferencijos metu pareikštinoje Sąjungos pozicijoje turėtų būti laikomasi pirmiau išdėstytų ribų. Visų pirma, Komisija Šalių konferencijos posėdžiuose turėtų susilaikyti nuo diskusijų ar laikytis kokios nors pozicijos dėl su nacionalinio saugumo interesų apsauga susijusios veiklos, vykdomos per DI sistemų gyvavimo ciklą;

[1] 2026 m. kovo 11 d. pritarimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).
[2] 2024 m. rugpjūčio 28 d. Tarybos sprendimas (ES) 2024/2218 dėl Europos Tarybos pagrindų konvencijos dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės pasirašymo Europos Sąjungos vardu (OL L, 2024/2218, 2024 9 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2218/oj).
[3] 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828, (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

(5) atsižvelgiant į tai, kad Konvencijos subjektinė bei materialinė taikymo sritis ir Konvencijos esminės nuostatos dideliu mastu sutampa su Reglamentu (ES) 2024/1689, kurį papildo kita atitinkama Sąjungos *acquis*, Konvencijos sudarymas gali daryti poveikį bendroms Sąjungos taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį, kaip tai suprantama SESV 3 straipsnio 2 dalyje. Tokia kita atitinkama Sąjungos *acquis* apima teisės aktus, kuriais siekiama įgyvendinti pagrindines teises, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pavyzdžiui, Sąjungos nediskriminavimo srities teisės aktus, įskaitant Tarybos direktyvas 2000/43/EB ([4]) ir 2000/78/EB ([5]); Sąjungos *acquis* asmens duomenų apsaugos srityje, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2016/679 ([6]) ir (ES) 2022/2065 ([7]), kuriais siekiama užtikrinti saugią, nuspėjamą ir patikimą interneto aplinką, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės, įskaitant teisę į saviraiškos laisvę ir teisę gauti bei teikti informaciją; Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/900 ([8]) ir gaminių saugos teisės aktus bei teisės aktus dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais, įskaitant Tarybos direktyvą 85/374/EEB ([9]). Todėl Sąjunga turi išorės išimtinę kompetenciją sudaryti Konvenciją. Dėl to Konvencijos Šalimi turėtų tapti tik Sąjunga;

(6) Šalių konferencija atliks svarbų vaidmenį veiksmingai įgyvendinant Konvenciją, be kita ko, teikdama konkrečias rekomendacijas dėl jos aiškinimo ir taikymo. Šalių konferencija taip pat svarstys galimus Konvencijos dalinius pakeitimus. Vadovaujantis SESV 218 straipsnio 9 dalimi, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, turėtų priimti sprendimus, kuriais nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos Šalių konferencijoje, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, visų pirma, Šalių konferencijos darbo tvarkos taisykles. Derėdamasi dėl tų darbo tvarkos taisyklių, kurios turi būti priimtos bendru sutarimu per 12 mėnesių nuo Konvencijos įsigaliojimo, Sąjunga sieks užtikrinti, kad joms būtų pritarta 27 balsais – tiek, kiek yra jos valstybių narių. Jei Sąjungai būtų skirti 27 balsai, Sąjungai atstovaujanti Komisija turėtų užtikrinti geresnį koordinavimą su valstybėmis narėmis, kad per Šalių konferenciją būtų galima pareikšti vienodas pozicijas ir pasinaudoti balsavimo teise Sąjungos vardu. Toks geresnis koordinavimas yra ypač aktualus atsižvelgiant į tai, kad visos valstybės narės taip pat yra Europos Tarybos narės, ir atsižvelgiant į sparčiai besivystantį DI pobūdį, taip pat į poreikį DI srityje turėti darnią visame pasaulyje taikytiną sistemą. Siekiant užtikrinti geresnį koordinavimą, Taryba turėtų dalyvauti formuluojant bet kokią poziciją, nepriklausomai nuo jos pobūdžio, be kita ko, pozicijas, grindžiamas ES sutarties 16 straipsnio 1 dalimi ir SESV 218 straipsnio 9 dalimi. Jei, nepaisant Sąjungos visų pastangų, jai nepavyktų pasiekti, kad jai būtų skirti 27 balsai, siekiant užtikrinti, kad Sąjunga turėtų jos įtaką Europos Taryboje atitinkančių balsų skaičių ir galėtų tinkamai ginti savo interesus, Komisija turėtų pasiūlyti, kad valstybės narės pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį ir visapusiškai atsižvelgiant į Sąjungos išimtinę kompetenciją būtų įgaliotos prisijungti prie Konvencijos kartu su Sąjunga;

(7) Komisija kiekvienos valstybės narės paprašys atsiųsti po vieną atstovą į Sąjungos delegaciją, kurie lydėtų Komisijos atstovus į Šalių konferencijos posėdžius. Turi būti laikomasi lojalaus bendradarbiavimo principo;

(8) kiek tai susiję su bet kokiu kitu susitarimu, kuris gali būti sudarytas ateityje remiant Europos Tarybai ar kituose tarptautiniuose forumuose, be kita ko, DI srityje, ir kiek tai susiję su bet kokiais Konvencijos daliniais pakeitimais, Sąjungos ir valstybių narių išorės kompetencijos pasidalijimas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos tokios priemonės ypatumus. Itin svarbu, kad Sąjunga bei jos valstybės narės galėtų toliau atlikti tiesioginį ir aktyvų vaidmenį nuosekliai bei koordinuotai išreikšdamos Sąjungos nuomonę ir gindamos jos interesus, visapusiškai laikydamosi Sutarčių;

(9) Konvencija ir prie šio sprendimo pridėtos deklaracijos turėtų būti patvirtintos Sąjungos vardu,

([4]) 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, (OL L 180, 2000 7 19, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj).

([5]) 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, (OL L 303, 2000 12 2, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

([6]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([7]) 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (OL L, 2024/900, 2024 3 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([9]) 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 7.8.1985, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos vardu patvirtinama Europos Tarybos pagrindų konvencija dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (toliau – Konvencija) ([10]).

2 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamos prie šio sprendimo pridėtos Europos Tarybos generaliniam sekretoriui pateiktinos deklaracijos.

3 straipsnis

Konvencija Sąjungoje įgyvendinama tik Reglamentu (ES) 2024/1689 ir, kai taikytina, kita atitinkama Sąjungos *acquis*.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Liuksemburge 2026 m. balandžio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

([10]) Konvencijos tekstas paskelbtas OL, 2026/1081, 2026 5 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1081/oj.

PRIEDAS

Europos Sąjungos deklaracijos

1. Europos Sąjungos deklaracija dėl taikymo srities privačių subjektų atžvilgiu pagal Konvencijos 3 straipsnio 1 dalies b punktą

   Prisimindama įsipareigojimą pagal Konvencijos 3 straipsnio 1 dalies b punktą imtis priemonių tos nuostatos a punkte nenumatytos per dirbtinio intelekto sistemų gyvavimo ciklą privačiųjų subjektų vykdomos veiklos rizikai bei poveikiui šalinti ir atsižvelgdama į Konvencijos objektą ir tikslą Sąjunga pareiškia, kad įgyvendindama 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828, (Dirbtinio intelekto aktą), ji privačiųjų subjektų, Europos Sąjungoje pateikiančių rinkai, tiekiančių rinkai ir naudojančių DI sistemas, veiklai taikys Konvencijos II–VI skyriuose nustatytus principus bei įpareigojimus. Šiai veiklai taip pat gali būti taikoma kita Sąjungos *acquis*, galinti padėti įgyvendinti Konvencijos principus bei įpareigojimus.

2. Europos Sąjungos deklaracija dėl teritorinės taikymo srities pagal Konvencijos 32 straipsnio 1 dalį

   Vadovaujantis Konvencijos 32 straipsnio 1 dalimi, Sąjunga pareiškia, kad, kiek tai susiję su Sąjungos kompetencija, Pagrindų konvencija dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės turi būti taikoma teritorijoms, kuriose pagal Europos Sąjungos sutarties 52 straipsnį ir, *inter alia*, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 355 straipsnyje nustatytomis sąlygomis yra taikomos ES sutartys.